

ПРОФИЛИРАНА ГИМНАЗИЯ
ЗА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ
„ВАСИЛ ЛЕВСКИ”

ул. Копривница 10
8000 Бургас, к-с Лазур
www.gimnasy-rus-bs.net
e-mail: info-200238@edu.mon.bg

директор	тел./факс 837591
зам.- директори	тел. 811640
канцелария	тел. 811641
техн. изпълнител	тел. 811724

УТВЪРЖДАВАМ:

Весела Иванова

Директор ПГЧЕ „Васил Левски”

Бургас

/Заповед №РД-09-18/16.09.2024 г./

ПРАВИЛНИК

ЗА ОСИГУРЯВАНЕ

НА БЕЗОПАСНИ

УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ,

ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

НА

ПГЧЕ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

БУРГАС

Правилникът за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд на ПГЧЕ „Васил Левски“ е приет с решение на общо събрание проведено на 13.09.2024 г. и е утвърден със заповед № РД-09-18/16.09.2024 г. на директора на ПГЧЕ „Васил Левски“

СЪДЪРЖАНИЕ

РАЗДЕЛ I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ	стр. 3
РАЗДЕЛ II. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД	стр. 4
РАЗДЕЛ III. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ИНСТРУКТАЖ	стр. 4
РАЗДЕЛ IV. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД	стр. 4
РАЗДЕЛ V. УЧЕНИЦИ – ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ЗАБРАНИ И ПРАВА	стр. 9
РАЗДЕЛ VI. ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ, ЛАБОРАТОРИИ, ФИЗКУЛТУРЕН САЛОН И СПОРТНА ПЛОЩАДКА	стр. 12
РАЗДЕЛ VII. САНИТАРНО-ХИГИЕННИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД	стр. 14
РАЗДЕЛ VIII. ПРОТИВОПОЖАРНА И АВАРИЙНА БЕЗОПАСНОСТ ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ, АДМИНИСТРАТИВНИЯ И ПОМОЩНИЯ ПЕРСОНАЛ	стр. 15
РАЗДЕЛ IX. ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ	стр. 18
РАЗДЕЛ X. ПРОПУСКАТЕЛЕН РЕЖИМ В УЧИЛИЩЕ	стр. 20
РАЗДЕЛ XI. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БУОВТ	стр. 22
РАЗДЕЛ XII. ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ УВРЕЖДАНЕ НА ЗДРАВЕТО	стр. 25
РАЗДЕЛ XIII. НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ	стр. 26
РАЗДЕЛ XIV. ПРОГРАМИ	стр. 28
РАЗДЕЛ XV. ИНСТРУКТАЖИ	стр. 29
РАЗДЕЛ XVI. ПРАВИЛА	стр. 30
РАЗДЕЛ XVI. ПРИЛОЖЕНИЯ	стр. 31

РАЗДЕЛ I.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият правилник е издаден на основание чл. 5, ал. 1 от Инструкция за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета от 05.07.1996 год. на МОН (ДВ бр.61/1996 г.) и Закон за здравословни и безопасни условия на труд (ДВ бр.124/23.12.1997 г., последно изм. от 13.10.2015 г.).

Чл. 2. Правилникът определя основните изисквания за безопасни условия, които трябва да се осигуряват и спазват в ПГЧЕ „Васил Левски“. По смисъла в термина „безопасни условия на обучение, възпитание и труд“ се включват хигиенно-санитарните условия, противопожарната и аварийна безопасност.

Чл. 3. Правилникът има задължителен характер за всички участници в учебно-възпитателния процес, спортна и екскурзионна дейност (ученици, педагогически и непедагогически персонал), както и за гражданите, които по различни поводи се намират на територията на ПГЧЕ „Васил Левски“.

Чл. 4. Освен изискванията на този правилник, трябва да се спазват и установените в Република България единни, отраслови и фирмени правила, норми и изисквания за безопасни условия на работа, съответстващи на извършваната дейност.

Чл. 5. (1) Контролът по изпълнение на Правилника се осъществява от Директор, ЗДАСД, ЗДУД, Комисия.

(2) Изменения и допълнения на правилника се правят чрез гласуване на педагогически съвет.

Чл. 6. Виновното неспазване на Правилника от:

(1) Педагогическия и непедагогическия персонал в училището се счита за нарушение на трудовата дисциплина;

(2) Учениците – за нарушение на Правилника за дейността на училището;

(3) Гражданите – за нарушение на вътрешноучилищните распоредби и документи.

Чл. 7. Виновното неизпълнение се санкционира по реда, възприет в съответните документи – административен, дисциплинарен, съдебен, в зависимост от степента на нарушението и произтичащите от него предполагаема или реална опасност за здравето и живота на участниците в училищния живот.

РАЗДЕЛ II.

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

Чл. 8. Комисия, назначена със заповед от директора, проверява всички машини, уреди, съоръжения и физкултурни пособия по отношение на тяхната безопасност. За констатирани нарушения се прави протокол за своевременно бракуване.

Чл. 9. Ремонт на силови и осветителни ел. инсталации се осъществява от компетентни лица след предварително съгласуване с директора и в отсъствие в помещенията на ученици.

Чл. 10. Не се допускат ученици и при ремонт, монтаж и демонтаж на машини, апарати и други в кабинетите и класните стаи. Условията за осъществяване на тези дейности се осигуряват от учителя отговорник за кабинета и хигиенист по етаж.

Чл. 11. Строително-монтажни дейности на сградата се осъществяват през ваканциите или в незаети от учениците стаи, при осигурени чрез директора помещения и лица оказващи съдействие и контрол.

Чл. 12. Класните ръководители или преподавателите извеждат учениците на безопасно място при възникнали аварии и повреди във ВиК системата, парното и други неотложни дейности в класните стаи и помещения.

Чл. 13. Класните ръководители или преподавателите извеждат учениците на безопасно място при възникнали бедствия и аварии, съгласно одобрената план-схема за евакуация.

Чл. 14. При възлагане на ремонтни дейности в сградата на училището или района, директорът изисква от фирмата изпълнител да изготви правила за безопасни условия на труд и противопожарна охрана и инструктира учители, ученици и непедagogически персонал за безопасна работа (извънреден инструктаж).

РАЗДЕЛ III.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ИНСТРУКТАЖ

Чл.15. (1) Всички видове инструктажи се провеждат при спазване изискванията на Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г. за организиране, провеждане и документиране на видовете инструктажи по безопасността на труда и противопожарната охрана в съответствие с изискванията на чл. 281 от Кодекса на труда.

(2) Поради числеността на персонала началният инструктаж се провежда в деня на подписване на трудовия договор, а инструктажът на работното място се провежда на следващия ден.

(3) Инструктажът се провежда от лице, определено със заповед на директора.

Чл. 16. Инструктираните лица се подписват в книгата за инструктаж. Книгата за инструктажи се води и съхранява от оторизираното лице.

Чл. 17. Провеждането на учебни евакуации се удостоверява с протокол.

РАЗДЕЛ IV.

ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

Чл. 18. Задълженията, отговорностите и правата по този правилник се вписват в длъжностните характеристики на лицата, които ръководят и изпълняват учебните и трудови процеси.

Чл. 19. Задължения, отговорности и права на **ДИРЕКТОРА:**

(1) Утвърждава настоящия правилник в началото на учебната година.

(2) Назначава длъжностно лице с подходящо образование и подготовка за осъществяване на координация и контрол по осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд в ПГЧЕ „Васил Левски“ – Заместник-директор (ЗДАСД). Длъжностното лице води цялата документация, свързана с различните видове инструктажи, със здравословни и безопасни условия на труд и др.

(3) Утвърждава Програма за начален инструктаж

(4) Взаимодейства и координира с регионални, общински ведомства и местните органи на държавната власт в дейността си по осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд.

(5) Директорът съхранява цялата документация с констатации, предписания и нареждания на контролните органи по безопасни условия на труд, противопожарна безопасност, гражданска защита, инспекцията по труда и др.

(6) Утвърждава и изпълнява Програма за оценка на риска, разработена по методика на Службата по трудова медицина.

(7) Подава годишна декларация в териториалната дирекция „Инспекция по труда“, съгласно изискванията в Наредба № 3 от 23 февруари 2010 г. за формата, съдържанието, реда и начина за подаване и съхраняване на декларацията по чл. 15, ал. 1 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

(8) Организира учредяването и осигурява обучение на Комитет по условия на труд (КУТ), който да организира дейността и приведе условията на труд в съответствие с изискванията на ЗЗБУТ.

(9) Като работодател спазва изискванията в Постановление № 56 от 10 март 2011 г. за изменение и допълнение на наредбата за работното време, почивките и отпуските, приета с Постановление № 56 от 10 март 2011 г. за изменение и допълнение на Наредбата за работното време, почивките и отпуските, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г.

(10) Незабавно уведомява Началника на РУО – Бургас, МОН, прокуратурата и гражданска защита в случаите на тежки злополуки и аварии на територията на ПГЧЕ „Васил Левски“.

(11) Осигурява необходимите средства за обезопасяване и подобряване условията на труд и санитарно-хигиенните условия в ПГЧЕ „Васил Левски“.

(12) Осигурява провеждането на различни видове здравни мероприятия и медицински прегледи на учениците и персонала, съвместно с медицинското лице, обслужващо училището и наетата служба по трудова медицина.

(13) Осигурява спазването на изискванията на **Правилника за безопасни условия на обучение, възпитание и труд в ПГЧЕ „Васил Левски“** и в неучебно време – при провеждането на курсове, избори, празненства и други мероприятия на територията на училището.

(14) Осигурява безопасни условия на труд при сключване на договори с други организации за самостоятелно или съвместно изпълнение на ремонтни, строително-монтажни, товаро-разтоварни и транспортни дейности.

(15) В качеството си на работодател има пълно право да изисква отговорност от лицата, които нарушават изискванията или не изпълняват задълженията си по здравословни и безопасни условия на труд, като предприема административни мерки съгласно КТ.

(16) В качеството си на работодател има пълно право да наложи наказание на лице, което е скрило или не е представило важна информация за здравословното си състояние.

Чл. 20. Със заповед на директора е определено длъжностно лице, което осъществява координация и контрол по осигуряване и контрол на безопасни условия на възпитание, обучение и труд при провеждане на учебните занятия и извънучебни дейности.

Чл. 21. Задължения, отговорности и права на **ДЛЪЖНОСТНОТО ЛИЦЕ ПО БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ** в ПГЧЕ „Васил Левски“:

(1) Длъжностното лице по безопасност и здраве в ПГЧЕ осъществява координация и контрол по осигуряване и контрол на безопасни условия на възпитание, обучение и труд при провеждане на учебните занятия и извънучебни дейности.

- (2) При провеждане на извънучебна дейност (спортни празници, екскурзии и състезания) да се прави конкретен инструктаж, срещу подпис от съответните учители и ученици. Инструктажът с подписите да придружава документацията по организация на мероприятиято.
- (3) Да извършва стриктен контрол над преподавателите по изготвяне на изискуемите документи.
- (4) Съгласува с КУТ Правилника за безопасни условия на обучение, възпитание и труд в ПГЧЕ „Васил Левски“ и го представя на Директора за утвърждаване.
- (5) Разработва, провежда и регистрира всички видове инструктажи на територията на ПГЧЕ „Васил Левски“, съгласно изискванията в Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г. на МТСП.
- (6) Периодично информира Директора на ПГЧЕ „Васил Левски“ за състоянието на условията по безопасност и здраве, както и за изпълнението на поставените задачи, заповеди и предписания.
- (7) Проучва офертите на Службите по трудова медицина и участва при Оценка на риска в ПГЧЕ „Васил Левски“.
- (8) Участва заедно с медицинското лице в извършването на периодичния контрол на санитарно-хигиенното състояние на територията на училището.
- (9) Упражнява периодичен контрол за поставяне на предупредителни знаци за обозначаване на места с възможен риск за живота и здравето на учениците.
- (10) Длъжностното лице, осъществява координация и контрол по осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд, а обучението по безопасност и здраве се провежда от Служба по трудова медицина, обслужваща училището.

Чл. 22. Задължения, отговорности и права на ЗАМЕСТНИК-ДИРЕКТОР:

- (1) Организира запознаването на учениците, педагогическия персонал, непедagogическия персонал и родителите с настоящия Правилник, както и негови последващи актуализации.
- (2) Контролира прилагането и спазването на настоящия правилник и действащите норми по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.
- (3) Организира провеждането на щателен преглед на цялата база преди започване на новата учебна година, поддържането на реда и хигиената на територията на ПГЧЕ „Васил Левски“.
- (4) Не допуска възлагането на несвойствени дейности на ученици, учители и непедagogически персонал.
- (5) Осигурява цялостно и правилно провеждане на инструктажите и обучението по безопасност, хигиена на труда и противопожарна безопасност.
- (6) Заместник-директорът по УД анализира и докладва пред Педагогическия съвет за осигурените безопасни условия на обучение, възпитание и труд в училище.
- (7) КУТ съгласувано с Директора организира задължителни периодични медицински прегледи на работещите в ПГЧЕ „Васил Левски“.

Чл. 23. Задължения, отговорности и права на УЧИТЕЛИ:

- (1) Носят отговорност за опазване на живота и здравето на учениците по време на учебни занятия и при други учебни форми и дейности, организирани от училището.
- (2) Следят за здравословното състояние на учениците и контролират спазването на здравно-хигиенните норми и изисквания по време на учебния процес.
- (3) Контролират спазването на правилата за експлоатация и охрана на труда при работа с материали и съоръжения в среди, които могат да бъдат потенциална заплаха за здравето и живота на учениците.
- (4) Класните ръководители извършват три пъти през учебната година периодичен инструктаж за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд на учениците срещу подпис в специален дневник за инструктажи и по утвърдена от Директора Програма за периодичен инструктаж.
- (5) Начален и периодичен инструктаж се извършва и от учителите по физика, химия, биология, физическо възпитание и спорт, информационни технологии.

(6) Изброените в ал. 5. учители, съставят и съгласуват със ЗДАСД, и поставят на видно място в съответния кабинет **Инструктаж за безопасни условия на обучение** по съответния предмет.

(7) Новопостъпили ученици се инструктират в първия учебен ден в училище, от съответния класен ръководител.

(8) Учителите са длъжни да наблюдават системно работата на учениците и в случай на нарушаване на правилата на безопасност да вземат незабавни мерки и да уведомят училищното ръководство.

(9) Учителите са длъжни да използват всички електроразпределителни устройства съобразно изискванията на безопасността и хигиената на труда. Забранява се използването на неизправни електрически уреди. Във всички случаи при откриване на повреди в електронното оборудването, измервателни уреди, усещане на специфична миризма, дим, нагряване на проводници и др. е необходимо да се изключи напрежението и да се уведоми домакинът и ЗДУД. Да не се извършват самоволно ремонтни работи.

(10) Учителите спазват правилата за безопасност на движението в района на училището.

(11) Учителите се грижат за безопасността си в училище – при работа с химични вещества, с високо напрежение, с електронни уреди и др. Не оставят без наблюдение включени в електрическата мрежа уреди (компютри, принтери, скенери, касетофони и др.) и работят съгласно техническата характеристика на съответния уред.

(12) **Дежурните учители** обхождат класните стаи и следят за санитарните условия, състоянието на материално-техническата база и поведението на учениците. Дежурният екип се разпределя на групи за деня, като задължително се обхваща двора на училището.

Чл. 24. УЧИТЕЛИТЕ ПО ФИЗИКА, ХИМИЯ И БИОЛОГИЯ носят отговорност за съблюдаване правилата за безопасност при провеждане на демонстрации и лабораторни работи. Преди изпълнение на лабораторни работи и лабораторен практикум учителите по физика, химия и биология са длъжни да посочат конкретните изисквания, свързани със спецификата на упражнението, предупреждават за възможни нещастни случаи и да им проведат съответен инструктаж.

Чл. 25. УЧИТЕЛИТЕ ПО ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ са длъжни да провеждат обучението на учениците по предварително утвърдената учебна програма и при спазване на изискванията към техническите средства (Наредба № 9 за здравно-хигиенните изисквания при използването на персонални компютри в обучението и извънучебните дейности на учениците, Обн. ДВ. бр.46 от 7 Юни 1994г.)

(1) Учителите по информационни технологии преди започване на обучението са длъжни да запознаят учениците, които обучават, с изискванията за техническа безопасност при провеждане на занятията и да им проведат съответен инструктаж.

(2) Учителите по информационни технологии отговарят за опазването и съхранението на електрониката в поверения им компютърен кабинет и правилната работа с нея.

(3) В случай на повреда или неизправност на техническите средства по време на учебните занятия, преподавателят е длъжен незабавно да съобщи за това на домакина, и задължително да го отрази във въведения за целта дневник.

(4) След приключване на учебните занятия в компютърната зала преподавателят трябва да провери състоянието на наличната техника, изключи от електрическата мрежа всички компютри и електрическото захранване, затвори всички прозорци, заключи вратите на помещението и предаде ключа от кабинета на охраната.

Чл. 26. УЧИТЕЛИТЕ ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ носят отговорност за съблюдаване на безопасността при провеждане на часовете по ФВС. Преди изпълнение на физическите упражнения или дейности учителите са длъжни да посочат конкретните изисквания, свързани със спецификата на упражнението, предупреждават за възможни нещастни случаи и да им проведат съответен инструктаж. Отговарят за безопасността във физкултурния салон на ПГЧЕ и спортната площадка в двора на гимназията.

Чл. 27. РЪКОВОДИТЕЛИТЕ НА УЧЕНИЧЕСКИ ПЪТУВАНИЯ С ОБЩА ЦЕНА, ИНИЦИИРАНИ ОТ ПГЧЕ И РЪКОВОДИТЕЛИТЕ НА ПОСЕЩЕНИЯ НА ПИРОДНИ ОБЕКТИ, ПРОЯВИ, ИЗЯВИ И МЕРОПРИЯТИЯ В ОБЩЕСТВЕНИ, КУЛТУРНИ И НАУЧНИ ИНСТИТУЦИИ са отговорни за съблюдаване правилата за безопасност и опазване живота на учениците, спазвайки Наредбата за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена от 27.12.2016 г. и чл. 15 от Наредба № 10 от 01.09.2016 г. за организация на дейностите в училищното образование.

(1) Стриктно спазват утвърдената от Директора и в Правилника за устройството и дейността на ПГЧЕ „Васил Левски“ процедура по организиране и провеждане на ученически пътувания и посещения съгласно Раздел XIII. и Раздел XIV. от ПДУ

(2) Преди всяка екскурзия учениците се запознават с маршрута, обектите, които ще бъдат посетени и задължително се инструктират срещу подпис относно мерките за безопасност, които трябва да се съблюдават.

Чл. 28. ПЕДАГОГИЧЕСКИЯТ СЪВЕТНИК / ПСИХОЛОГЪТ носи отговорност за опазване на живота и здравето на учениците по време на учебни занятия и при други учебни форми и дейности, организирани от училището.

(1) Педагогическият съветник / Психологът следи за здравословното състояние на учениците и контролира спазването на здравно-хигиенните норми и изисквания по време на учебния процес.

(2) Педагогическият съветник / Психологът организира и провежда превантивни възпитателни дейности за предпазване на учениците от негативни прояви, следствие влиянието на неблагоприятни фактори.

(3) Диагностичната, консултантска и посредническа дейност на педагогическия съветник трябва да е насочена към проучване и подпомагане на психичното развитие и здраве на учениците.

Чл. 29. НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯТ ПЕРСОНАЛ в училище се запознава с настоящия Правилник и се подписва в книгата за инструктаж. За осигуряване на безопасни условия на труд на учениците, персоналет е длъжен:

(1) **ЧИСТАЧ-ХИГИЕНИСТИТЕ** по етаж почистват класните стаи два пъти дневно. Веднъж месечно в неучебно време се прави основно почистване на подове, прозорци, осветителни тела, стени и тавани. Коридорите се измиват с разтвор (съгласно изисквания на РЗИ) два пъти дневно по време на втория и четвъртия час. Тоалетните се измиват по време на всеки час. Оказват съдействие на дежурните учители по етаж. Осигуряват хигиена на въздуха в коридорите.

(2) **ДОМАКИНЪТ И ОБЩИЯТ РАБОТНИК, ПОДДЪРЖАНЕ НА СГРАДИ** осигуряват нужните материали за поддържането на хигиенните норми и изисквания в училище. Не допускат ученици по складове и хранилища. Осигуряват нужните материали за отстраняване на повреди по нареждане и със съгласие на ръководството. Оказват съдействие на помощния и педагогическия персонал за осигуряване на безопасни условия на труд.

(3) **БИБЛИОТЕКАРЯТ** осигурява нужната справочна литература на учениците и следи за нейното опазване и съхранение. Контролира и при нужда предупреждава учениците по отношение на поза на тялото, продължителност на четене и осветеност на повърхността. Осигурява проветряването и подходяща температура в библиотеката.

(4) **ЗАС и ГЛ. СЧЕТОВОДИТЕЛ** оказват съдействие на помощния и педагогическия персонал при създаден сигнал за тревога, уведомяват РПУ или други оторизирани органи.

(5) **МЕДИЦИНСКОТО ЛИЦЕ** осъществява ежедневен контрол за изпълнение на санитарните изисквания и хигиена в училището. Уведомява директора за констатирани нередности и прави предписание за отстраняването им. Осъществява прегледи на новопостъпили ученици. Ежегодно докладва на ПС за здравето на учениците. Оказва помощ на класните ръководители и изнася беседи, свързани със здравословния начин на живот. Осъществява оглед на санитарно-хигиенното състояние на магазина за пакетирани храни и напитки, помещаващ се в сградата на ПГЧЕ на приземния етаж и изготвя протокол.

РАЗДЕЛ V.

УЧЕНИЦИ – ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ЗАБРАНИ И ПРАВА

Чл. 30. УЧЕНИЦИТЕ СА ДЪЛЖНИ:

- (1) Да изслушват внимателно инструктажа и да участват във всички форми на обучението и възпитанието по безопасност и хигиена на труда, които се провеждат от учителите.
- (2) Да се разписват за инструктажа, с което удостоверяват, че са им известни правилата за безопасност и се задължават най-стриктно да ги спазват.
- (3) Да се включат в занятията по защита от бедствия, аварии и катастрофи, противопожарна защита, първа помощ и безопасност на движението, които се провеждат по утвърден график.
- (4) Движението на учениците от дома до училището и обратно да се осъществява само по тротоарите и опесъчените пътни участъци в условия на поледица (по най-безопасните места).
- (5) Да се избягва движението по уличното платно, където се движат МПС.
- (6) При влизане в училището да се ползва главният вход, а ако по обективни причини не е почистен, да се ползва страничният вход.
- (7) Стриктно да се спазват указанията на дежурните учители и специализираните институции.
- (8) Да избягват идване на училище с лични моторни превозни средства.
- (9) Да уведомят по най-бърз начин учител или директора за случай, при който има пострадал ученик.
- (10) Да не се движат в близост до стари, полусрутени сгради и такива с образували се ледени висулки по тях.
- (11) При напускане на училище да се движат на групи.
- (12) В час по физическо възпитание и спорт да не напускат двора на училището без знанието и съгласието на преподавателя.
- (13) По време на свободни часове да изчакват 15 минути и уведомяват директора и / или зам.-директора.
- (14) Да се обличат и обуват по подходящ за сезона начин.

Чл. 31. НА УЧЕНИЦИТЕ Е СТРОГО ЗАБРАНЕНО:

- (1) Самоволно да извършват поправки на ел. уреди, инструменти, ел. инсталации, контакти, ключове, мебели и др.
- (2) Внасянето в сградата на училището на алкохол, наркотични вещества, запалителни и взривни материали, оръжие, опасни средства и химикали /кибрит, запалки, бомбички, патрони, пиратки, киселини, основи, живак, фосфор и др./.
- (3) Сядането на прозорците и парапетите и надвесването над тях.
- (4) Влизането в учебните стаи в неучебно време без знанието на преподавателя.
- (5) Пушенето в сградата на училището, училищния двор и в непосредствена близост до главния вход – на ул. „Копривщица”.
- (6) Внасянето в училище на семки, както и храни, незащитени от РЗИ, с неясен произход и качество, продавани от случайни търговци.
- (7) Тичането по коридорите и класните стаи.
- (8) Карането на ролери, скейтборд, велосипеди и мотопеди на територията на училището.
- (9) Паленето на огънове от отпадни и други материали в двора на училището.
- (10) Ползването на мобилни устройства по време на учебните занятия без разрешението на учител.
- (11) Ползването на противопожарните уреди (пожарогасители, кофпомпи и др.).
- (12) Задействането без причина на пожароизвестителната система в училище. При констатирано нарушение се предприемат мерки съгласно разпоредбите в Правилника за устройството и дейността на ПГЧЕ „Васил Левски“.

Чл. 32. Провеждане на УЧЕНИЧЕСКИ ПЪТУВАНИЯ С ОБЩА ЦЕНА, ИНИЦИИРАНИ ОТ ПГЧЕ И НА ПОСЕЩЕНИЯ НА ПРИРОДНИ ОБЕКТИ, ПРОЯВИ, ИЗЯВИ И МЕРОПРИЯТИЯ В ОБЩЕСТВЕНИ, КУЛТУРНИ И НАУЧНИ ИНСТИТУЦИИ:

(1) Общи изисквания:

1. Да се спазва Наредбата за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена от 27.12.2016 г.
2. Да се спазва чл. 15 от Наредба № 10 от 01.09.2016 г. за организация на дейностите в училищното образование.
3. Стриктно да се спазва утвърдената от Директора и в Правилника за дейността на ПГЧЕ „Васил Левски“ процедура по организиране и провеждане на ученически пътувания и посещения съгласно Раздел XIII. и Раздел XIV. от ПДУ.

(2) Учениците, участващи при организиране и провеждане на посещения на природни обекти, прояви, изяви и мероприятия в обществени, културни и научни институции по условията на чл.15 от Наредба № 10/01.09.2016 г. и Раздел XIV. от ПДУ на ПГЧЕ „Васил Левски“, са длъжни да спазват следните правила за безопасност по време на пътуването и пребиваването в обектите и институциите, които се посещават:

1. Учениците трябва да са в здравословно състояние, което да им позволява да вземат участие в посещението.
2. **По време на организирането и на провеждането на посещението учениците са длъжни:**
 - 2.1. да изпълняват разпорежданията на ръководителите на групата;
 - 2.2. да бъдат подходящо облечени според формата и характера на пътуването и неговата програма;
 - 2.3. да информират незабавно ръководителите на групата при възникнали здравословни проблеми или инциденти;
 - 2.4. да се движат в група, придружавани от учител;
 - 2.5. да не се отделят от групата по никакъв повод без знанието на ръководителя на групата;
 - 2.6. да не се приближават до строителни съоръжения и площадки, да се пазят от действащи машини и механизми, отворени шахти и инсталации, обекти с високо електрическо напрежение;
 - 2.7. да спазват правилата за движение по улиците и пътищата, да пресичат улици само на определените за целта места;
 - 2.8. да не нарушават обявения ред за достъп и престой в съответния обект;
 - 2.9. да решават всички възникнали спорове, недоразумения и проблеми с ръководителя на групата;
 - 2.10. да се отнасят с уважение към останалите участници в групата на пътуването, да се грижат един за друг и да си помагат при необходимост;
 - 2.11. да спазват установената програма на придвижването и пребиваването;
 - 2.12. да спазват указанията на ръководителя на групата и по никакъв начин с действията си да не уронват престижа и доброто име на училището;
 - 2.13. да спазват дисциплината и правилата за културно поведение в обществото, както и да не замърсяват околната среда;
 - 2.14. да носят личната си карта

3. По време на провеждането на посещението на учениците е забранено:

- 3.1. да носят и употребяват цигари, алкохол, наркотични и други психоактивни вещества;
- 3.2. да влизат в конфликти и саморазправи с лицата, предоставящи съответна услуга, част от посещението, както и с други външни за групата лица;
- 3.3. да носят оръжие, както и други предмети, които са източник на повишена опасност.

(3) Учениците, участващи в туристически пътувания по чл. 2, ал. 1 от Наредбата за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена, инициирани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, са длъжни да спазват следните правила за безопасност по време на пътуването и пребиваването в населените места и туристическите обекти, които се посещават (Приложение № 2 от Наредбата):

1. По време на провеждането на туристически пътувания с обща цена учениците са длъжни:
 - 1.1. да изпълняват разпорежданията на ръководителите на групата;
 - 1.2. да бъдат подходящо облечени и екипирани според формата и характера на пътуването и неговата програма;
 - 1.3. да информират незабавно ръководителите на групата при възникнали здравословни проблеми или инциденти;
 - 1.4. да се движат в група, придружавани от учител;
 - 1.5. да не се отделят от групата по никакъв повод без знанието на ръководителя на групата;
 - 1.6. да не нарушават обявения ред за достъп и престой в съответния туристически обект/атракция;
 - 1.7. да решават всички възникнали спорове, недоразумения и проблеми с ръководителя на групата;
 - 1.8. да пресичат улици само на определените за целта места;
 - 1.9. да се отнасят с уважение към останалите участници в групата на пътуването, да се грижат един за друг и да си помагат при необходимост;
 - 1.10. да спазват установената програма на пътуването и пребиваването;
 - 1.11. да пазят имуществото в превозното средство, с което пътуват, както и в настанителната база, в която нощуват и се хранят.
2. По време на провеждането на туристически пътувания с обща цена на учениците е забранено:
 - 2.1. да носят и употребяват цигари, алкохол, наркотични и други психоактивни вещества;
 - 2.2. да влизат в конфликти и саморазправи с лицата, предоставящи съответна туристическа услуга, част от пътуването, както и с други външни за групата лица;
 - 2.3. да носят оръжие, както и други предмети, които са източник на повишена опасност.
3. Учениците ползват ски, сноубордове, водни и ски джетове и шейни, само ако предварително имат подписана декларация от родителите за това, под прякото наблюдение на ръководителя, поради опасност от премръзване, нараняване, загубване, опасност от лавини.
4. В превозното средство на учениците се забранява:
 - 4.1. Ставането по време на движение, освен ако има необходимост, за която следва да се информира ръководителят.
 - 4.2. Вдигането на шум.
 - 4.3. Блъскането при качване и при слизане.
5. В обекта за настаняване на учениците се забранява:
 - 5.1. Да напускат самоволно мястото, определено за нощувка или почивка.
 - 5.2. Преминаването през балконите от една стая в друга.
 - 5.3. Вдигането на шум от 14,00 до 16,00 ч. и от 22,00 до 6,00 ч.
 - 5.4. Използването на електроуреди. Употребата на леснозапалими вещества.
 - 5.5. Употребата на цигари, алкохол, наркотични и други психоактивни вещества.
6. Учениците / децата опазват имуществото в хотели, ресторанти, столови, лагери, транспортни и други обществени и културни сгради, като при нанасяне на щети ги възстановяват в размер на щетата, носейки и административна отговорност.
7. Учениците / децата ползват само регламентирани водни басейни за къпане и плуване в присъствието на ръководител
8. До три дни преди пътуването всеки ученик представя документ за здравословното си състояние, издаден от личния (семеен) лекар
9. При неизпълнението на тези изисквания се нарушава реда и поставя на риск собствената си безопасност.

Чл. 33. УЧЕНИЦИТЕ ИМАТ СЛЕДНИТЕ ПРАВА:

- (1) Да се консултират и при необходимост да получат помощ от мед.специалист в училище;
- (2) Да се консултират с педагогическия съветник и / или психолог, относно въпроси, касаещи психичното им здраве и развитие.
- (3) Да получават актуална информация относно предприетите мерки за осигуряване на безопасни условия на обучение и възпитание в ПГЧЕ „Васил Левски“.

РАЗДЕЛ VI.

ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ, ФИЗКУЛТУРЕН САЛОН И СПОРТНА ПЛОЩАДКА

Чл. 34. За осигуряване на безопасна работа в кабинета по **БИОЛОГИЯ, ХИМИЯ И ФИЗИКА** е необходимо:

(1) Химическите реактиви да се съхраняват в метален шкаф, който се заключва. Киселините, основите и другите реактиви се съхраняват отделно.

(2) Всички реактиви следва да се съхраняват в пластмасови, стъклени или керамични съдове, затварящи се плътно. На съдовете трябва да са залепени етикети с названието и концентрацията на веществото. На отровните вещества се поставя надпис "отрова", а на горящите "огнеопасно"

(3) При разреждане на киселини трябва да се налива във водата, а не обратно. Наливането в съдовете на концентрирани разтвори трябва да става на тънка струйка.

(4) Забранено е изливането на химични реактиви, непригодни за по-нататъшна употреба, в канализацията.

(5) Категорично се забранява учениците да работят с концентрирани киселини и разтвори на разяждащи основи.

(6) Необходимо е в кабинета да има запас от неутрализиращи вещества, в случай на попадане на киселини или основи върху кожата на човека или дрехите.

(7) Лесно възпламеняващи се течности (етер, бензин, ацетон) по време на провеждане на опити трябва да се поставят далеч от нагреватели, които могат да предизвикат възпламеняването им. Преливането на тези течности трябва да става над специална кювета, като не се допуска разливането им. При работа с такива течности не бива да се пуши, да се пали кибрит или запалка.

(8) При разливане на етер, бензин или други лесно запалими течности в лабораторията да се загасят всички нагревателни уреди и спиртни лампи, а помещението да се проветри.

(9) Категорично се забранява използването на бензин като гориво.

(10) Не бива да се пали спиртна лампа от друга горяща спиртна лампа. За избягване на взрив не се допуска изгаряне на спирта повече от 2/3 от обема на съда. Спиртните лампи да не се гасят чрез духане, а само с капачките им.

(11) В химическите лаборатории се обзавеждат аптечки с необходимите медикаменти за оказване на помощ при необходимост.

(12) Преди използване на ел. уреди е необходимо старателно запознаване с описанието им и преди да се включи да се провери съответства ли напрежението в мрежата на това, за което е предназначен уредът.

(13) Уредите, използвани от учениците, трябва да имат ограничаващи устройства, изключващи възможността за поражения от ел. ток.

(14) При съставяне на ел. вериги съединителните проводници трябва да бъдат гъвкави, добре изолирани, с накрайници. Сечението на проводниците трябва да съответства на големината на тока, течащ през тях.

(15) Инструментите, използвани в ел. монтажните работи трябва да имат изолирани ръкохватки.

(16) Наличието на напрежение във веригата може да се проверява само с уреди, а не по физиологичното му действие.

(17) С цел избягване на поражение от статично електричество всички кондензатори веднага след опитите се разреждат.

Чл. 35. За осигуряване на безопасна работа в **КОМПЮТЪРНИ КАБИНЕТИ** е необходимо:

- (1) При работа с компютрите учениците трябва да са разположени на разстояние 0,50 - 0,70m от екрана, а разстоянието между очите и клавиатурата да е 0,40 - 0,50 m.
- (2) При работа с компютрите се изисква учениците да стоят изправени на столовете, с удобно разположени върху масите ръце, така че да се постига максимално удобство при работата с клавиатурата и мишката.
- (3) Не се разрешава провеждане на две последователни занятия без осигуряване на активна почивка между тях от 10-15 min.
- (4) При работа в компютърната зала учениците трябва да внимават за опасности свързани с неизправности в ел. инсталацията (оголени кабели, повредени контакти, ел. ключове, щепсели и др.) и при откриването на такива да предупреждават незабавно преподавателя, без да правят опити да ги поправят.
- (5) При движение в залата учениците да не се допират до хранващите кабели на компютрите и друга техника, както и до кабелите на компютърната мрежа.
- (6) Компютрите и останалата техника в залата се включват само след разрешение на преподавател.
- (7) При влизане в залата учениците са длъжни да изчакват напускането ѝ от тези, за които занятията са приключили.
- (8) Поради наличието в залата на ел. инсталация по работните маси, се забранява внасянето на напитки и течности.

Чл. 36. За осигуряване на безопасните условия във **ФИЗКУЛТУРЕН САЛОН** и **СПОРТНАТА ПЛОЩАДКА** е необходимо:

- (1) Уредите трябва да бъдат здрави и неподвижно закрепени.
- (2) Не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от нараняване.
- (3) Да се поддържа в изправност закрепването на спомагателните части (винтове, обтегачи и др.)
- (4) Да се играе винаги с гимнастически постелки, които да намалят удара при отскоци от уреди или от евентуални падания.
- (5) Да се осигурят средства за увеличаване на триенето между контактните части на тялото и уреда.
- (6) Ръководителят на упражнението трябва да оказва помощ при изпълнението на трудните моменти от упражнението и да осигурява пазене в случай на несполучливи опити / прескоци, отскоци и др.
- (7) Абсолютно необходимо е да се следи за физическото и психическо състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното да не се изисква изпълнение на трудните елементи.
- (8) Физкултурната площадка трябва да бъде постлана с масивна настилка, да бъде с намалена твърдост за да не се допускат наранявания и травми при евентуални падания.
- (9) Баскетболните табла и хандбалните врати трябва да бъдат закрепени здраво или стабилизирани с тежести.
- (10) Траповете за скачане трябва да бъдат дълбоко разкопани.
- (11) При хвърляне на уреди строго се забранява да се съблюдава да няма хора на мястото около попаденията или периметъра, в който би попаднал евентуално изпуснатия уред.
- (12) Да не се използват физически износени уреди, криещи опасност от нараняване.

РАЗДЕЛ VII.

САНИТАРНО-ХИГИЕННИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

- Чл. 37.** В класните стаи и кабинети трябва да се поддържа постоянна температура, като не се допускат колебания по-големи от 5° - 6° С.
- Чл. 38.** В междучасията да се осигурява неколкочратна обмяна на въздуха в учебните помещения.
- Чл. 39.** В кабинетите и класните стаи да се съблюдават действащите норми за осветление.
- Чл. 40.** Прозорците и осветителните тела да се почистват най-малко веднъж месечно.
- Чл. 41.** За лабораториите и кабинетите са задължителни санитарните норми за шум и вибрации.
- Чл. 42.** Територията на училището и дворните площи да се поддържат чисти, а отпадъците се събират разделно, на определените за целта места.
- Чл. 43.** Кабинетът на медицинския специалист да бъде оборудван с необходимите средства и медикаменти за оказване на първа помощ.
- Чл. 44.** Да се поддържат в добър вид и съгласно приетите санитарно-хигиенни изисквания съблекалните и тоалетните помещения.
- Чл. 45.** Постоянно наблюдение и поддръжка на водопроводната и топлофикационната инсталации, канализационната система се осъществяват под прякото ръководство на директор и/или заместник-директор.

РАЗДЕЛ VIII.

ПРОТИВОПОЖАРНА И АВАРИЙНА БЕЗОПАСНОСТ. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ, АДМИНИСТРАТИВНИЯ И ПОМОЩНИЯ ПЕРСОНАЛ

Чл. 46. Със заповед на директора е определено лице, което да координира и организира дейността по осигуряване на пожарна безопасност в ПГЧЕ „Васил Левски” гр. Бургас и да поддържа връзка с РСПБЗН

Чл. 47. Задължения на координатора:

(1) Длъжностното лице, координиращо и организиращо дейността по пожарна безопасност в ПГЧЕ „Васил Левски”, пряко отговаря за изправността, поддръжката и проверката на противопожарните уреди, съоръжения и средства за пожарогасене в училище.

(2) Длъжностното лице, координиращо и организиращо дейността по пожарна безопасност, определя реда за поддръжката и проверката на противопожарните уреди, съоръжения и средства за пожарогасене в ПГЧЕ „Васил Левски” гр. Бургас.

(3) След всяка проверка, при констатиране на липси, необходимост от ремонт или ревизия на противопожарните уреди, съоръжения и средства за пожарогасене, длъжностното лице, координиращо и организиращо дейността по пожарна безопасност в ПГЧЕ „Васил Левски” гр. Бургас уведомява Директора на училището.

(4) Да обособи „Папка-досие” с документи по пожарна безопасност за ПГЧЕ „Васил Левски” гр. Бургас. Копия от документите да изпраща на длъжностните лица, имащи отношение към пожарната безопасност в района.

(5) Да осигури следната литература

1. Наредба № 8121з–647 / 01.10.2014 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите.

2. Наредба № РД-07/8 от 20.12.2008 г. за минималните изисквания за знаци и сигнали за безопасност и / или здраве при работа.

(6) Активно да съдейства при изготвяне на заповеди, планове и други необходими документи, касаещи организацията на пожарната безопасност в ПГЧЕ „Васил Левски” гр. Бургас и създава организация за осигуряване на ПБ и за поддръжане на обекта в техническо състояние така, че да съответстват на строителните книжа, нормативните актове и техническите спецификации.

(7) Да съгласува с РСПБЗН изготвените вътрешно ведомствени документи /правила, инструкции и др./ по пожарна безопасност и предава за утвърждаване от Директора на ПГЧЕ „Васил Левски” гр. Бургас.

(8) Да организира поставянето на необходимите знаци и табели, правила, инструкции и тяхното поставяне на определените за целта места, съгласувано с РСПБЗН – Бургас.

(9) Да извършва проверка, с цел контрол относно спазването на изпълнението на предписаните мероприятия, осигуряващи пожарна безопасност в ПГЧЕ „Васил Левски”.

(10) Да изготвя предложения до Директора за решаване мероприятия, включени в противопожарни разпореждания и допълнително констатирани нарушения.

(11) Да подготвя предложения за отговори на сигнални писма от РСПБЗН до Директора на ПГЧЕ „Васил Левски” гр. Бургас. Окончателният вариант да се изпраща в определения срок.

(12) Длъжностното лице, координиращо и организиращо дейността по пожарна безопасност, следи за поддръжане в изправно състояние на отоплителните уреди и съоръжения, извършване на проверки на състоянието им, ремонт и почистване преди настъпване на есенно-зимния период, както и периодично за осигуряване на пожарната им безопасност. За отстраняването на констатираните нередности се уведомява Директорът на училището.

(13) Съвместно с домакина в ПГЧЕ отговаря за осигуряване на необходимите знаци и табла в училище и тяхната проверка периодично от органите на РСПБЗН;

(14) Координаторът на дейността по осигуряване на пожарна безопасност няма право да отменя мероприятия и срокове, включени в Разпореждания на РСПБЗН – Бургас.

(15) Координаторът на дейността по осигуряване на пожарна безопасност организира противопожарната подготовка на всички работещи и пребиваващи на територията на ПГЧЕ „Васил Левски” гр. Бургас, която включва теоретични и практически знания относно:

1. Работа с налични противопожарни уреди и съоръжения в обекта.
2. Провеждане на различни видове инструктаж.
3. Изготвяне и запознаване с плановете за действие при пожар и аварии.

(16) Задължение за осигуряване за всеки работещ на подходящо обучение и инструктаж по безопасност и здраве при работа при спазване изискванията на Наредба № РД-07-2 от 2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд (обн., ДВ, бр. 102 от 2009 г.; попр., бр. 4 от 2010 г.; изм., бр. 25 от 2010 г.);

(17) Отговаря за оповестяване и организиране на всички мероприятия, свързани с тази дейност;

(18) Периодично проверява готовността за действие при различни природни бедствия.

Чл. 48. Задължения на учителите, служителите и работниците в ПГЧЕ „Васил Левски“:

(1) Да познават План за действие на учениците, служителите и посетителите при възникване на пожар или авария в ПГЧЕ „Васил Левски” – Бургас, утвърден от Директора;

(2) Отговарят за безопасността в поверените им работни помещения, като спазват изискванията на действащите норми, правилници и предписания;

(3) Заявяват и осигуряват необходимото противопожарно оборудване и следят за изправността на числящите им се противопожарни съоръжения;

(4) Учителите запознават учениците с правилата по противопожарна охрана за ползване на наличните средства за гасене;

(5) Следят за състоянието на пътищата за евакуация, правилната експлоатация на отоплителните електрически инсталации, съгласно противопожарните строително-технически норми;

(6) Не допускат при никакви обстоятелства съхраняването на пиротехнически изделия, запаси керосин, бензин, и др. огнеопасни вещества и материали в помещения, където се обучават ученици.

(7) Провеждат с учениците обучение по противопожарния минимум.

(8) В края на работното време всеки служител проверява и оставя в пожаробезопасно състояние своето работно място, като изключва всички електрически уреди и системи, които е използвал.

(9) Отговорници за наличността и съхранението на пожарогасителите, както и на обозначителните табели са ръководителите и служителите, в чиито помещения се намират.

(10) Противопожарни изисквания при провеждане на масови мероприятия в училището: тържества, викторини, концерти, спектакли и др.:

1. Организаторите на мероприятияето преди започването му щателно трябва да проверят помещението, запасните изходи и осигурителните средства за гасене.

2. През времето на провеждане на мероприятияето при учениците трябва да присъства дежурен учител, инструктиран за правилата на противопожарна охрана и за правилата за евакуация на учениците в случай на пожар.

3. При провеждане на масови мероприятия е забранено:–произвеждането на светлинни ефекти с използване на химически вещества, които могат да причинят пожар и да се загасява напълно светлината в помещението.

4. При провеждане на новогодишни тържества е ЗАБРАНЕНО: поставяне на елхата на разстояние по-малко от 1 метър от стената; поставяне на елхата в положение, затрудняващо излизането от помещението; украсяването на елхата с играчки и памук, пропити с огнено-запалителни състави; използването на електрически ток, свещи, бенгалски огън и други подобни запалителни материали.

(11) При пожар учителите, служителите, учениците на територията на ПГЧЕ трябва да извършат следните действия:

№ по ред	ДЕЙСТВИЕ	ИЗПЪЛНИТЕЛ (ОТГОВОРНИК)
1.	Съобщение на служба РСРБЗН на тел. 112	Открилият пожара
2.	Оповестяване на ръководството и намиращите се в училището ученици, учители и помощен персонал	Открилият пожара
3.	Напускане на помещенията и сградата на училището съгласно определените схеми и маршрути за евакуация	Всички присъстващи
4.	Изключване на ел. захранване чрез етажно или главно ел. табло	Служител поддръжка
5.	Гасене или ограничаване на пожара с уреди за пожарогасене	Отговорници за наличността и съхранението на пожарогасителите
6.	Насочване на РСРБЗН и докладване за обстановката по евакуацията и пожарогасенето	Дежурен заместник-директор

Чл. 49. (1) Отоплението в ПГЧЕ „Васил Левски” – Бургас е централно парно.

(2) Забранено е използването на други отоплителни уреди в ПГЧЕ „Васил Левски” – Бургас – електрически печки, ютии, котлони, бързовари и други електронагревателни уреди.

Чл. 50. Длъжностното лице, координиращо и организиращо дейността по пожарна безопасност, съвместно с домакина на училището ежегодно да проверяват изправността на отоплителните уреди и съоръжения, преди настъпване на отоплителния сезон. За отстраняването на констатираните нередности се уведомява Директора на училището.

Чл. 51. При необходимост от поставяне на алтернативни отоплителни уреди, предварително да се съгласува с РСРБЗН. Ако са електрически, да се изготвя протокол за годността на ел. инсталацията. Служителите, които включват и използват електрически уреди и системи, са отговорни за тяхната пожаробезопасна експлоатация.

Чл. 52. Да не се извършва. включване и изключване на климатичните инсталации в извън работно време

ПРОТИВОПОЖАРНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УЧЕБНИТЕ СТАИ, КАБИНЕТИ, СКЛАДОВЕ

Чл. 53. На територията и в помещенията на ПГЧЕ „Васил Левски“ да се поддържа чистота. Всички горими отпадъци и смет да се изнасят своевременно.

Чл. 54. Евакуационните изходи трябва да бъдат поддържани съобразно изискванията на противопожарните строително-технически норми.

Чл. 55. В кабинетите масите и столовете трябва да са разположени така, че изходите да бъдат свободни.

Чл. 56. В склада е забранено съхранението на горивни материали.

Чл. 57. Системно да се прави проверка на изправността на ел. инсталации и съоръжения. Да не се допускат ел. искри, къси съединения и претоварване на ел. мрежа.

Чл. 58. Вратите, определени за евакуация, трябва винаги да са свободни от всякакви материали. При необходимост се допуска да бъдат заключвани. За осигуряване на бързо отключване трябва да има комплект ключове за евакуационните врати. Единият комплект ключове трябва да бъде на определено място, известно на всички от персонала.

ОСНОВНИ ПРАВИЛА ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА РАЗЛИЧНИ СРЕДСТВА ЗА ГАСЕНЕ НА ПОЖАРИ И ЗАПАЛВАНИЯ.

Чл. 59. За гасене на лесно запалими и горими течности да се използват пожарогасители с въглероден диоксид или прахови пожарогасители. При работа с пожарогасителя се спазва следната последователност:

1. Вентилът се отваря с едната ръка
2. Снегообразувателят се насочва в зоната на пожара

При работа пожарогасителят да се държи само за ръкохватката, а не за гърловината (опасност от измръзване)! Да не се поставя в хоризонтално положение! В затворени помещения да се работи с маска или противогаз!

Чл. 60. При запалване на електрически инсталации, апарати и съоръжения трябва незабавно да се изключва напрежението. При невъзможност за изключване да се гаси само с пожарогасители с въглероден диоксид. Най-употребяваното пожарогасително средство – водата, **не може** да се използва при гасене на съоръжения, които се намират под електрическо напрежение.

РАЗДЕЛ IX.

ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ

Чл.61.(1) За трудови злополуки се считат всички травматични увреждания, станали по време и във връзка или по повод на извършваната работа, както и всяко увреждане на здравословното състояние, настъпило в резултат на изпълняваните трудови задължения както следва:

1. По време на каквато и да е работа, вършена по нареждане и без нареждане, но в интерес на училището.
 2. По време на междучасията и почивките.
 3. Когато извършителят пострада при спасяване на човешки живот или обществено имущество.
 4. Когато ученикът или учителят / служителят отива или се връща от училище / работа.
 5. По време на участие във физкултурни състезания и манифестации.
 6. При изпълнение на обществени задължения, възложени от училището, държавни и други организации, въпреки че възложените задачи нямат непосредствена връзка с училището.
- (2) Към трудовите злополуки се отнасят и професионалните заболявания и отравяния.

Чл. 62. Трудовите злополуки са: обикновени, аварийни, тежки и смъртни.

- (1) Аварийни са злополуките с пострадали едновременно три и повече лица.
- (2) Тежки са, които водят след себе си инвалидност за пострадалите.

Чл. 63. Регистрация на трудови злополуки:

1. Регистрират се всички трудови злополуки, които са станали с работници или служители и са предизвикали загубване на работоспособност за един или повече дни.
2. За всяка трудова злополука самият пострадал или най-близкият свидетел на злополуката незабавно уведомява училищния директор.
3. Трудовата злополука се установява от директора на учебното заведение с акт в триденен срок, считано от деня на злополуката, а професионалното заболяване – в триденен срок от неговото констатиране от съответните здравни органи.
4. За трудовите злополуки се съставя акт за трудова злополука в пет екземпляра, подписани от директора на училището.
5. Актовете за трудова злополука се регистрират в специална Актова книга с уточнени графи: №, дата, име, възраст, какво работи, трудов стаж, причини, място, загуби и щети, изход и забележка.

6. Директорът на учебното заведение организира регистрирането, отчитането и анализирането на трудовите злополуки и професионални заболявания по установения в Република България ред.
7. Директорът незабавно уведомява РУО, регионалната инспекция по труда, органите на МВР, прокуратурата и Гражданска защита в случаите на тежки или със смъртен изход трудови злополуки и тежки аварии.
8. Мерки за предотвратяване на трудовите злополуки и на общите и професионални заболявания се вземат от училищния директор.

РАЗДЕЛ X.

ПРОПУСКАТЕЛЕН РЕЖИМ В УЧИЛИЩЕ

Чл. 64. (1) Пропускателният режим в ПГЧЕ „Васил Левски” е в съответствие с изискванията на Министерството на вътрешните работи и МОН, в изпълнение на заповеди, писма и указания на министъра на образованието и науката и министъра на МВР, за въвеждане на допълнителни мерки за сигурност във всички структури от системата на народната просвета с цел опазване живота и здравето на хората и материалните ценности и осигуряване на безопасни условия на работа.

(2) Влизането в училището на външни лица, в т. ч. и родители, става само с представяне документ за самоличност и записване на данните от него в Книга за посещенията на външни лица. Уведомяването на търсения учител/служител се извършва от охранителя.

(3) При посещение в приемния ден на директора лицата записват час за посещението, цел на посещението, тема. В деня на посещението представят документ за самоличност и след записване се съпровождат от охранителя до кабинета на директора за срещата.

Чл. 65. В училището се осъществява непрекъсната 24-часова охрана от лицензирана фирма под формата на физическа охрана и видеонаблюдение..

Чл. 66. Учениците влизат в сградата с униформи, ученическа карта и бележник след проверка от охрана, дежурни учители, педагогически съветник и/или психолог.

Чл. 67. Персоналът на училището влиза в сградата след показване и поставяне на видно място на пропуск (бадж). Баджът се носи задължително до приключване на работното време.

Чл. 68. Ученици, учители, служители имат свободен достъп в сградата само в работни дни от 07.00 до 19.00 часа.

Чл. 69. (1) Забранено е посещението и присъствието в сградата на ученици, учители и служители в почивни и празнични дни. Достъпът става само с писмено разрешение от директора

(2) В сградата не се допускат ученици:

1. с непристойно и агресивно поведение;

2. които са под въздействие на упойващи или наркотични вещества;

3. с хладно и огнестрелно оръжие;

4. с неприлично облекло;

5. със закуски

6. ученици, които не се обучават в ПГЧЕ „В. Левски”, без разрешение от съответното длъжностно лице.

Чл. 70. (1) В сградата на гимназията се извършва стриктен пропускателен режим от охранителя с повишено вниманието.

(2) В сградата на гимназията не се допускат посетители без проверена и потвърдена ангажираност, включително изпълнители по договори за ремонтни дейности;

(3) Не се приемат съмнителни и неадресирани пратки, писма и пакети без внимателна проверка на същите.

(4) При съмнение на охранителя относно обемен багаж се извършва щателна проверка на всички лица, носещи обемисти пакети и багажи, с оглед недопускане внасянето на общоопасни средства.

Чл. 71. Повишена бдителността на всички учители и служители в ПГЧЕ по отношение на:

(1) Недопускане на външни лица без причина на територията на ПГЧЕ;

(2) Наличие на багаж, пакети и др. без собственик;

(3) Непознати, безцелно движещи се хора в сградата и дворните площи на гимназията.

Чл. 72. Учениците нямат право да посещават и закупуват от питейни и увеселителни заведения и магазини алкохолни напитки, тютюн и тютюневи изделия и да ги внасят в сградата.

Чл. 73. Учениците и служителите от гимназията нямат право да преминават и пребивават в сградата на ОУ „П.Яворов” без основателни причини.

Чл. 74. Ключ за входната врата на училището се съхранява от директора на училището и при служителя от охранителната фирма, осъществяваща пропускателен и охранителен режим в училище. Ключ за междинния вход /топла връзка/ се съхранява при охраната и се използва само при нужда.

Чл. 75. При промяна на обстоятелствата, директорът на училището определя с писмена заповед лицето/-та, което /които трябва да поеме/поемат съхраняването на ключ за входната врата

Чл. 76. (1) Забранено е влизането и паркирането на моторни превозни средства на територията на училището, с изключение на автомобили, осигуряващи условия за образователно-възпитателния процес или дейността на трети лица, с които ПГЧЕ „Васил Левски“ е в договорни отношения.

(2) Тези автомобили се допускат в двора на училището единствено за паркиране и товаро-разтоварни дейности

(3) Колите, носещи материали по време на ремонтни дейности, имат достъп до двора на училището след предварителна заявка.

(4) Влизането става през входа в присъствието на домакина и работника по поддръжката.

(5) ЗДУД осъществява строг контрол върху достъпа на моторни превозни средства в двора на училището.

РАЗДЕЛ XI. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БУОВТ

А. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МАШИНИ, СЪОРЪЖЕНИЯ, УРЕДИ И ИНСТРУМЕНТИ.

Чл. 1. *Машините, съоръженията, уредите и инструментите, предназначени за работа от персонала на училището, както и кабинети и физкултурен салон да бъдат обезопасени съгласно изискванията за БУОВТ и ППО срещу опасности като:*

- (1) *механично въздействие /увреждане/ – механично обезопасени;*
- (2) *въздействие /поражение/ от електрически ток - електрообезопасени ;*
- (3) *възможност за предизвикване на пожар и взрив – пожаро- и взривообезопасени;*
- (4) *въздействие на ниска или висока повърхностна температура;*
- (5) *отделяне на вредни вещества /газове, пари, аерозоли/ и влага във въздуха на работната зона.*
- (6) *нарушаване на микроклимата;*
- (7) *въздействие на шум и вибрации и др.*

Чл. 2. *ЗАБРАНЯВА СЕ извършването от ученици, на каквито и да са ремонти по машините, електроинсталациите, електронагревателните уреди, включително подмяна на електрическите крушки.*

Чл. 3. *За механично обезопасяване на машините, съоръженията и работните места да се използват:*

- (1) *ограждащи устройства за предпазване от съприкосновение с движещи се и въртящи се части;*
- (2) *блокировки, предпазни и ограничителни устройства;*
- (3) *сигнализация за опасност.*

Чл. 4. *Електрическите части на машините, съоръженията, уредбите, инструментите и инсталациите да се изпълняват в съответствие с изискванията за пожаро- и взривобезопасност на зоната, в която се намират.*

Б. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЕЛЕКТРИЧЕСКИ, ОТОПЛИТЕЛНИ, ВОДОПРОВОДНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ ИНСТАЛАЦИИ.

Чл. 5. *Не се разрешава използване на нестандартни електроуреди предпазители, кабели, ключове, контакти, разклонители и др. по какъвто и да е повод.*

Чл. 6. *Всички електрически табла да са с надпис "Опасно за живота" и да са обезопасени /заклучени/.*

Чл. 7. *Непрекъснато да се следи за състоянието на ел.уредите, ключове, контакти, предпазители, осветление. При откриване на повреди, учителите или служителите незабавно уведомяват ЗДАСД. При необходимост се изключват от мрежата до отстраняването им.*

Чл. 8. *Да се осъществяват ежедневни прегледи от служителите изпълняващи длъжността „чистач-хигиенист" и „работник, поддръжка" на водопроводната, канализационна и отоплителна система, мивки, сифони и др. При констатиране на неизправности и аварии, незабавно уведомяват домакин и/или ЗДАСД, които своевременно организират отстраняването им.*

В. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МИКРОКЛИМАТА И ЕРГНОМИЧНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

Чл. 9. Административните помещения, класни стаи, кабинети, физкултурен салон да са разположени в удобни помещения, които създават минимално напрежение на нервната система и сърдечно-съдовата дейност, с които се намалява умората.

Чл. 10. Да отговарят на санитарно-хигиенни изисквания по фактори:

- (1) Площ кв. м за 1 ученик
- (2) Шум - до 70 dB
- (3) Допустими гранични стойности за температура на въздуха:
 - за студения период на годината **от 18 до 25 °C** (чл. 6 т.1а от НАРЕДБА № РД-07-3 от 18 юли 2014 г. за минималните изисквания за микроклимата на работните места)
 - за топлия период на годината **от 18 до 28°C** (чл. 8 ал.1 т.1 и чл.9 от НАРЕДБА № РД-07-3 от 18 юли 2014 г. за минималните изисквания за микроклимата на работните места)
 - за топлия период на годината, когато температурата на външния въздух в 14 ч. превишава 25 °C, **от 18 до 31°C** (чл. 8 ал.2 т.1 и чл.9 от НАРЕДБА № РД-07-3 от 18 юли 2014 г. за минималните изисквания за микроклимата на работните места)
- (4) Допустими гранични стойности за относителна влажност на въздуха
 - през студения период на годината са в интервала **от 30 % до 75 %** (чл. 12 ал.1 от НАРЕДБА № РД-07-3 от 18 юли 2014 г. за минималните изисквания за микроклимата на работните места)
 - през топлия период на годината са в интервала **от 30 % до 55-75 %** в зависимост от температурата (чл. 12 ал.2 от НАРЕДБА № РД-07-3 от 18 юли 2014 г. за минималните изисквания за микроклимата на работните места)
- (5) Допустими гранични стойности за скорост на движение на въздуха
 - през студения период на годината **до 0,2 m/s** (чл. 11 ал.1 т.1 от НАРЕДБА № РД-07-3 от 18 юли 2014 г. за минималните изисквания за микроклимата на работните места)
 - през топлия период на годината **до 0,5 m/s** (чл. 11 ал.2 т.1а от НАРЕДБА № РД-07-3 от 18 юли 2014 г. за минималните изисквания за микроклимата на работните места)
- (6) Осветлението:
 - стаите - 300 lx;
 - физкултурен салон – 200 Lux
 - да не бъде смесено /слънчево и изкуствено/, където е необходимо да се поставят щори, както и осветлението да може да се управлява;
 - на екрана на монитора на компютрите, където има компютърни кабинети, да не попада слънчева светлина, отблясъци от осветителни уреди;
 - зад монитора да няма силни източници на светлина /осветителни тела или прозорци без щори/;
 - да няма отблясъци на монитора, клавиатурата, бюрото;
 - всички технически средства да бъдат изправни – “мигащата” светлина, отблясъците водят пряко до повишаване на риска за здравето.

Чл. 11. Забранява се ползването на влажни помещения за учебни цели и административни помещения.

Чл. 12. Компютърните кабинети да отговарят на изискванията на Наредба № 7/15.08.2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при работа с видеодисплеи.

Г. ИЗИСКВАНИЯ ЗА РАБОТНО ОБЛЕКЛО И ЛИЧНИ ПРЕДПАЗНИ СРЕДСТВА

Чл. 13. Представителното и работното облекло, както и личните предпазни средства се осигуряват съгласно реда и изискванията, определени в нормативните актове и се ползват само по предназначението им в работно време.

Чл. 14. Не се допускат до работа работници, учители или друг персонал, без лични предпазни средства и без специално работно облекло, за дейности, за които се изисква тяхното използване.

Чл. 15. Изготвя се и се утвърждава списък на работните места и видовете работа, за които са необходими предпазни средства и работно облекло, като се определя видът, срокът на износването и условията на използването им.

Чл. 16. Разходите по доставката и поддържането на работното облекло и предпазните средства са за сметка на работодателя и от бюджета на училището.

Чл. 17. В началото на всяка учебна година комисия, назначена със заповед на директора, проверява наличието, състоянието и годността на личните предпазни средства.

РАЗДЕЛ XII. ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ УВРЕЖДАНЕ НА ЗДРАВЕТО

- Чл. 18.** Задължително да има обзаведен здравен кабинет за долекарска помощ.
- Чл. 19.** Медицинският шкаф за лекарства в началото на всяка учебна година да се зарежда с необходимите медикаменти, съгласно Наредба № 3/27.04.2000 г. на здравните кабинети в детските заведения и училищата, след подадена заявка от медицинския специалист в ПГЧЕ „Васил Левски“, Бургас.
- Чл. 20.** Лекарствата да се използват от медицинския специалист само за оказване на долекарска помощ.
- Чл. 21.** Да се ползват правилата, предназначени за обучение на работниците и служителите за оказване на първа долекарска помощ при увреждане здравето на хора при трудовата им дейност, утвърдени от министъра на здравеопазването и министъра на труда и социалната политика.
- Чл. 22.** Спазването на правилата за оказване на първа долекарска помощ / утвърдени на основание на чл. 276, ал. 1 и ал. 2 от Кодекса на труда и влезли в сила от 01.01.1995 г./ е задължително.
- Чл. 23.** При изпадане на ученици в гърч да се запази спокойствие, да се постави детето далеч от остри и горещи предмети, да се разхлабят пристягащите дрехи, да се постави тялото в странично положение и се потърси веднага лекарска помощ и родителя на детето. Да не се правят опити за ограничаване на гърчовите движения и свестяване /пръскане с вода и изкуствено дишане,които влошават състоянието на детето./. Да се изнесе на свеж въздух пострадалия и да не се дават течности и вода през устата.
- Чл. 24.** При настъпване на алергичен шок на мястото на инфектиране да се постави турникет.
- Чл. 25.** При колапс да се напльска лицето и да се напръска с вода, да се дават тонизиращи напитки или вода.
- Чл. 26.** При травматизъм да се направи компресивна превръзка, при счупване на крайник или открита фрактура да не се предприема нищо. При внезапно падане пострадалият да се остави на мястото на произшествието до идването на медицинския специалист, като се отстраняват наблюдателите и се оставят двама преки свидетели на произшествието.
- Чл. 27.** При повръщане да не се дават вода или течности през устата.
- Чл. 28.** При удар от електрически ток да се освободи пострадалият от проводника при сигурни предпазни мерки – с дървен предмет. Пострадалият да се постави на пода с обърната настрани глава без възглавница и да се започне външен сърдечен масаж, след което вдишване уста в уста или уста в нос. Да се повика специализирана реанимационна линейка.
- Чл. 29.** Да се спазват утвърдените правила за оказване на първа долекарска помощ.

РАЗДЕЛ XIII. НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

- (1) КТ – Кодекс на труда, обн. ДВ бр.48/13.06.06 г.
- (2) ЗБУТ – Закон за здравословни и безопасни условия на труд, Отразена деноминацията от 05.07.1999 г., изм. ДВ. бр.58 от 30 Юли 2010г.
- (3) ЗТИП – Закон за техническите изисквания към продуктите ДВ бр.86/1999 г.
- (4) ЗМВР – Закон за МВР ДВ бр.122/1997 г., изм. бр.45/2002 г.
- (5) НАРЕДБА № 15 от 31 .05.1999 г. за условията, реда и изискванията за разработване и въвеждане на физиологични режими на труд и почивка по време на работа . Обн. - ДВ, бр. 54 от 15.06.1999 г.;
- (6) НАРЕДБА № РД-07-2 от 16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Обн. - ДВ, бр. 102 от 22.12.2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; попр., бр. 4 от 15.01.2010 г.
- (7) НАРЕДБА № 4 от 03 .11.1998 г. за обучението на представителите в комитетите и групите по условия на труд в предприятията
- (8) НУРРОТЗ – Наредба за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки, ДВ бр.6/2000 г. и образец на Декларация за трудова злополука обн. ДВ бр.8/2000 г.
- (9) Наредба №7 – за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване, обн. ДВ бр.88/1999 г., изм. бр.52/2001 г.
- (10) Наредба №3 на МТСП – за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове, обн. ДВ бр.91/1998 г.
- (11) Наредба №5 на МТСП и МЗ за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска ДВ бр.47 от 1999 г.
- (12) Наредба №4 за КУТ и ГУТ – за обучението на представителите в комитетите и групите по условия на труд в предприятията ДВ бр.133/98 г., изм. ДВ бр.85/2000 г.
- (13) Наредба №3 на МНЗ – за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците ДВ бр.16/1987 г.
- (14) НБРУБ – Наредба за безплатно работно и униформено облекло – ДВ бр.8/1987 г.
- (15) Наредба №8 – за определяне на работни места, подходящи за трудоустрояване на лица с намалена трудоспособност ДВ бр.52/87 г. и бр.44/1993 г.
- (16) Наредба №5 за болестите, при които работниците боледуват от тях, имат особена закрила съгл. чл.333 ал.1 от КТ, ДВ бр.33/1987 г.
- (17) Наредба №5 от 20.04.2006 г. на МТСП за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работниците по срочно трудово правоотношение или временно трудово правоотношение обн. ДВ бр.43 от 26.05.2006 г.
- (18) Наредба № 9 за здравно-хигиенните изисквания при използването на персонални компютри в обучението и извънучебните дейности на учениците, Обн. ДВ. бр.46 от 7 Юни 1994г.

- (19) Наредба № 8121з-647 от 1 октомври 2014 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите
- (20) Наредба №4 от 1995 г. за знаците и сигналите за безопасност на труда и противопожарна охрана (ДВ бр.77 от 1995).
- (21) ПМС №18 от 23.01.1998 г. за приемане на Правилник за организацията и дейността по предотвратяване и ликвидиране на последствията при бедствия, аварии и катастрофи (ДВ бр.13/1998 г.)
- (22) Наредба №2 от 24.04.1997 г. за организиране и провеждане на детски и ученически отдиш и туризъм.
- (23) Наредба №3 от 27 юли/1998 г. за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове.

РАЗДЕЛ XIV.

ПРОГРАМИ

РАЗДЕЛ XV.

ИНСТРУКТАЖИ

РАЗДЕЛ XVI.

ПРАВИЛА

РАЗДЕЛ XVI.

ПРИЛОЖЕНИЯ